

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošne izmenjave cen, potrebnih delovanj. Skušajte vnaprej plačati.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 132.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, MONDAY, JULY 12, 1943. — PONEDELJEK, 12. JULIJA, 1943.

NA NEKAJ VEČ KOT na dan dobivaš...
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Glasnik slovenskega naroda)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

VOLUME LI. — LETNIK LI.

JUŽNA SICILIJA ZASEDENA

Zavezniki so naglo premagali osiški odpor ter so zavzeli tri letališča in mesto Pachino blizu jugovzhodnega obrežja Sicilije. — Amerikanci so zasedli letališča pri Geli ob južni obali, drugo letališče pa nekoliko dalje od obrežja. Prej pa so že zdrobili močan sovražni tančni protinapad. Kanadčani so zavzeli letališče in mesto Pachino ter zasedli tudi več sosednega ozemlja.

Zavezniki so naglo premagali osiški odpor ter so zavzeli tri letališča in mesto Pachino blizu jugovzhodnega obrežja Sicilije. — Amerikanci so zasedli letališča pri Geli ob južni obali, drugo letališče pa nekoliko dalje od obrežja. Prej pa so že zdrobili močan sovražni tančni protinapad. Kanadčani so zavzeli letališče in mesto Pachino ter zasedli tudi več sosednega ozemlja.

Ameriške in angleške čete so v tesnem stiku s padalnimi četami, ki so se spustile na tla v notranjosti otoka, da razbijajo prometne črte in napadajo sovražnika od zadenj.

Natančno število zaveznikov izgrub še ni bilo naznanjeno in poročila samo pravi, da so ameriške, angleške in kanadske izgube zelo majhne, mnogo Italijanov pa je bilo ujetih. Prvi večji odpor je prišel proti Amerikancem, ko so proti njim iz notranjosti otoka prišle nemške in italijanske oklopne čete. Tedaj pa so bili Amerikanci že dobro zakopani, bojne ladje pa so naglo obrnile svoj artilerijski ogenj na tanke in osiški protinapad je bil kmalu strt.

Vpad na Sicilijo se je pričel v petek ob 10.10 ponoči, ko je velika skupina gliderjev tiho drsela skozi meglo in slednjič pristala na neki planoti.

(Gliderji so transportni aeroplani brez motorjev; lahko bi jih imenovali drseči aeroplani. Prav posebno so porabni za prevoz vojske in vojnega materiala v ponočnem času, ker jih ni slišati in morejo pristati daleč za sovražno fronto.)

Nekaj minut zatem je močno oborožen bataljon ameriške zračne divizije vdoril proti svojemu prvemu cilju in vpad na Sicilijo se je pričel.

Eno uro in deset minut pozneje je več transportnih aeroplanov brnelo proti drugemu cilju ter so za seboj pustili dolge vrste padalcev, ki so takoj, ko so se spustili na tla, napadli neko utrjeno postojanko daleč za prvo sovražno utrjeno črto.

Amerikancem je bil za vpad določen zapadni konec vpadne črte ob jugovzhodni obali Sicilije. Na vzhodnem koncu pa so se spustili na tla angleški gliderji in napadaleci, da pripravijo pot za infanterijo in tanke, ki so bili še vedno na bojnih ladjah. Nato so tudi te čete naglo pripeljali transportni aeroplani.

Amerikanci so, ko so zavzeli dve letališči, pričeli prodirati v notranjost otoka. Vpad na Sicilijo bi bilo težko izvesti na kak drug način, kot s padalci in gliderji. In to je bilo izvršeno tako spretno, da so bili vojnaki na svojem cilju, predno so mogli sovražni protizračni topovi streljati. Padalci so se skorjo nemoteno sprostili na tla, ter se naglo zbrali v vrste in pričeli razdirati ceste in pota. Še dalje v notranjosti otoka pa je bilo videti velike požare, ki so jih zanteli veliki ameriški bombniki.

Vpadne čete je iz Tunizije prenelo 2000 ladij vseh vrst, medtem ko je vpadne čete v Afriko prenelo 850 ladij.

Prepeljati tako velik konvoj (Nadaljevanje na 2. str.)

Zemljevid kaže veliki italijanski otok Sicilijo, na katero so v petek ponoči vpadle zavezniki. Do sedaj so zavezniki zavzeli obrežje od Gele, kjer se nahajajo Amerikanci, pa do skrajne južne točke otoka južno od Pachino, kjer se nahajajo Angleži in Kanadčani. V skrajnem desnem gornjem kotu se nahaja Messina, onstran dve milj široke morske ožine pa je Reggio v Kalabriji, ki je že del italijanske celine.

Tihota pred nevihto . . .

Iz glavnega stana zračne sile v Severni Afriki. — Ameriški in angleški poročevalci tukaj so se na dan invazije Sicilije počutili, kakor da se jim je odvalilo težko breme s pleč in razvezal jezik, ki je imel prej nalogo, da je čisto tiho o takozvanem "D" dnevu.

Sedaj poročevalci lahko govorijo in pišejo o napadu na Sicilijo. Tekom več mesecev pa, ko so bile v teku priprave za invazijo, so morali biti molčeči, kakor da ne vidijo in ne slišijo ničesar. Nekako sredi junija je gen. Eisenhower sklical konferenco časnikařev v svojem glavnem stanu. Te konference se sicer obdržujejo vedno v bolj ali manj rednih presledkih, toda ta konferenca je bila nekaj posebnega, nekaj, ki je vzbujalo slutnje.

General Eisenhower je govoril o splošnem vojnem položaju v Severni Afriki, ko je naenkrat in nepričakovano povedal zbranim časnikarjem, da se bo v enem mesecu izvedlo invazijo preko morja. V sobi je bilo v tem trenutku tiho in hladno, kakor da je zamrznilo v njej življenje. Samo ledeno hladne oči poveljnika zaveznikov sil v Afriki so šle od enega obraza do drugega in končno je Eisenhower k svojem nenačnemu naznanilu pridodal, da bo najprej invadirana Sicilija.

Konferenca se je nato nadaljevala in general je odgovarjal na stavljena vprašanja časnikarjev glede podrobnosti invazije, itd. Fantje so mislili, da imajo v žepu veliko novico — toda vrhovni poveljnik je imel zanje še eno presenečenje. Ko je bila konferenca končana, je Eisenhower časnikarjem resno in poveljujoče dal vedeti, da morajo o vsem, kar jim je povedal molčati. Negleda kaj opazijo, izvedo ali vidijo, o vsem ne sme biti v tisk in nikjer nobene besede.

V naslednjih tednih so se stvari vršile naglo in konvoj so rezali vodovje Sredozemskega morja ter pristajali v

SEVERNOAFRIŠKIH PRISTANIŠČIH

Ostajali so za kratko dobo in potem jih je preko noči zmanjkalo. S konvoji je vedno izginil kateri od časnikarskega štaba, toda nihče ni govoril o tem. Navajeni so bili, da je bilo skoraj slednjič izpraznjeno kako mesto v časnikarski dvorani in vedeli so, da so korespondenti odšli s fanti. Eisenhowerjevo povelje pa je bilo trdo in slednji časnikar ga je respektiral. Vse je bilo tiho do zdaj. Zdaj pa se je časnikarjem sprostilo pero in hite pisati, obenem pa so pokoncu ceje noči, ker skušajo držati stike s poveljniki in s tovariši, ki so odšli z invazijsko armado.

TUDI NEODVISNOST

New York. — Pred več tedni je Bronx Zoo naznanil z zanosom, da se bo zvalila v približno enem mesecu nenavadna vodna ptica, kar bo prvi dogodek te vrste v kateremkoli živalskem vrtu. Da bi se pri tej imenitni dogodivščini kaj ne pokvarilo, so dali ptičjemu paru na razpolago čisto in prostorno lužo oziroma umetno močvirje, kjer naj bi se zvalilo tisto izredno ptičje jajce.

Ptičjemu paru pa se je menda bolj dopadlo v starem, napol suhem in bolj zanemarljivem močvirju, kjer je domoval

VIKTOR VOLK UMRL

Od Mrs. Milke Volk smo iz Fontana, Cal., prejeli žalostno vest, da ji je tam 2. julija umrl njen soprog Viktor. Umrl je v sled pomankanja krvi, kar je bila posledica pljučnice. Zbog praznikov je bil pokopan že takoj naslednji dan 3. julija.

Viktor Volk in njegova soproga Milka sta mnogo let živela v New Yorku, kjer je imel Viktor svojo krojačnico, Milka pa modno trgovino. S pridnim delom sta si prihranila lepo imetje in zabotelo se jima je udobnejšega življenja ter sta vsled tega v novembru lanskega leta odpotovala v Californijo ter se ustanovila v Fontani, kjer sta si zgradila prijazno hišo.

Viktor Volk je bil doma iz Metlike v Belokrajinu in je bil star okoli 58 let.

Blag mu spomin! Njegovi založeni soprogi pa naše sožalje!

Prej, ko še ni bilo treba misliti na štokrlo, ter si je izbral baš praznik neodvisnosti, da je ustreval vrta pokazal, da se bo tisto jajce zvalilo prav tam, kjer bosta hotela roditelja in ne kjer bi nadzorovala ta veseli dogodek kaka človeška radovednost. Pa je parček lepo pobral jajce in odletel v staro močvirje.

KRALJ PETER SE BO SMEL POROČITI

Jugoslovanska zamejna vlada v Londonu je slednjič sklenila dati uradni blagoslov poroki 18 let starega kralja Petra s 23 let staro grško princezo Aleksandro.

V jugoslovanskih krogih je bilo rečeno, da bo ministrski predsednik Trifunović v 48 urah uradno naznanil zaroko.

Peter in Aleksandra sta že tajno zaročena nad eno leto.

Trifunović je o sklepu vlade obvestil kralja že v petek in mu je izrazil svoje čestitke, nato pa mu je izročil uradno listino, ki odobruje zaroko.

Začetek konca

Vpad zaveznikiških armad na Sicilijo pomeni predsedniku Rooseveltu "začetek konca" za Hitlerja in Mussolinija. Predsednik je prejel sporočilo o vpadu v petek zvečer na banketu, ki ga je priredil na čast francoskemu generalu Henri Honore Giraudu v Beli hiši ter je ob naznanilu rekel, da vpad pomeni začetek konca za osišče.

Da bodo zavezniki, ko si bodo popolnoma podvržili Sicilijo, vpadli v Italijo in sicer najprej v Kalabrijo, je razvidno iz predsednikove brzojavke papežu Piju XII., kateremu je obljubil, da bodo tekom vpadu v Italijo verske ustanove obvarovane vojnega razdejavanja in bodo zavezniki spoštovali nevtralnost Vatikana in vse papeževe posesti po celi Italiji, kajti Združene države imajo za svoj cilj samo pravičen in stalen mir na zemlji.

"Predno bo to sporočilo prišlo do Vaše Svetosti, se bodo ameriške in angleške oborožene čete izkrcle na italijanski zemlji," pravi predsednik v svoji brzojavki papežu.

"Naši vojniki so prišli, da rešijo Italijo fašizma in njegovih nesrečnih simbolov in da izženejo nacistične zatiralce, ki kužijo njeno (italijansko) zemljo."

Nato papežu zagotavlja, da bodo zavezniki armade spoštovali cerkvene ustanove in posesti, nato pa sporočilo zaključuje z besedami:

"Skupno z vsemi drugimi narodi in armadami, ki so prežete duha dobre volje do ljudi in s pomočjo vsemogočnega Boga bomo svoja srca in naše misli obrnili k nalogi, da postavimo pravičen in stalen mir na zemlji."

Nemci imajo dozdej 43,000 mrtvih v sedanji ofenzivi

Rdeča armada je razbila napad 400 nemških tankov in velikega števila infanterije med Kurskom in Orelom ter s protinapadom zavzela dva obljudena kraja.

Pri Belgorodu so Rusi odbili vse nemške napade ter uničili 43 tankov izmed 100.

Nemški radio priznava, da sedaj Rusi napadajo pri Kursku, Orelu in Belgorodu ter pravi, da slabo vreme ovira nemško ofenzivo.

Poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznanja, da je bilo v nedeljo razbitih 162 nemških tankov in 31 aeroplanov. Odkar so Nemci pričeli svojo ofenzivo, so izgubili 2500 tankov in 1069 aeroplanov.

Mednarodni informacijski urad, ki je nemška agentura, naznanja, da so Rusi v šestih dneh izgubili 1197 aeroplanov in 1709 tankov.

Ko so v nedeljo Nemci napadli med Orelom in Kurskom s 400 tanki in močno infanterijo, je bilo ubitih 2000 Nemcev in mnogo tankov razbitih.

Kot poroča Moskva, je bil ta napad odbit in tudi vsi napadci, ki so sledili prvemu.

Pri Belgorodu, kjer so v teku najhujši boji. Rusi trdno drže svojo črto in zadnja dva dni Nemci niso dobili niti pedli zemlje.

TAT UKRADEL AVTO IN OTROKA

Los Angeles. — Mrs. Marie Clay, se je peljala s svojim malim 15 mesečnim otrokom na sprehod in se je za nekaj minut ustavila pri drsalšču ter opazovala drsalce, otroka pa je medtem pustila v avtu. Ko je hotela oditi z otrokom domov, je z grozo zapazila, da ni nikjer njenega avta in tudi ne otroka. Dejala je, da tat najbrž ni otroka opazil, ker je ta spal zavrt v toplo odejo na zadnjem sedežu. Policija sedaj išče oboje, avto in otroka.

GRŠKE LIDICE — PO ITALIJANSKEM NAČINU

Italijanske vojaške oblasti na Grškem so pretekli mesec požgale vas Domokos na obtožbo, da so prebivalci nudili zavetje gerilecem.

Kakor se glasi poročilo, so gerilci odvedli s seboj v gore nekega Grka, ki je sodeloval z Italijani. Z njim vred so odvedli tudi njegovega 15-letnega sina. Žena bogatega bivšega častnika, ki so ga Italijani zlo cenili, je bila v Atenah, ko so gerilci napadli posestvo.

Italijani so poiskovali zvedeti, kdo je pomagal gerilecem, da so mogli tako točno izvesti svoj načrt ugrabitve kvizlinga in njegovega sina. Ko pa nihče ni hotel ničesar izdati, so Lahi zažgali vas in pomorili vse odrasle moške.

Iz Slovenije

Jugoslav Information Center

IMENA NEKATERIH NACISTIČNIH POOLBAŠČENCEV NA GORENJSKEM

Posneto iz ljubljanskega Jutra od srede, 16. marca 1943 (V izvirnem besedilu). — JIC Okrožno delovno zborovanje v Kranju je bilo sklicano nedavno.

Okrožni stavbni vodja Pistotnik je pozdravil okrožnega vodjo Kussa in komisaričnega deželnega svetnika Albrehta Mickelza. Okrožni prosvetar Werner Lilling je predaval o večni Nemčiji.

Po predavanju dr. Schreyerja je okrožni vodja izročil trem

USTAVA JE MOGOČEN ZAKON

Washington, 9. julija. — Predsednik Roosevelt je na vprašanje časnikarjev, če more prisiliti John L. Lewisa, da podpiše nov kontrakt za majnerije, odgovoril, da ustavno se ne more nikogar prisiliti, da bi podpisal kartoli. Obenem pa je tudi dejal, da se je tiskalo obilo neplodnosti o majnerski zadevi. — Časnikarji so stavili predsedniku vprašanje z ozirom na ponovne nemire med majnerji, ki nočejo delati dokler se jim ne prizna upravičene povzika.

Ko so predsednika vprašali, če bi potreboval dodatnih sankcij za ustrahovanje upornih uni, je predsednik prečital prvih osem točk ali členov Smith-Connallyjevega zakona. Časnikarji so ga opomnili na dejstvo, da je prisilil Montgomery Ward & Co. firmo, da je podpisala kontrakt v smislu naredb WLB, predsednik pa je odgovoril, da je imel v tem slučaju noblast prevzeti obrat firme v imenu vlade, toda ni pa mogoče vladi prevzeti p.d. svojo oblast majnerske unije.

SMRTNI SLUČAJI MED RANJENCI ZMANJŠANI ZA 12%

Raba letal pri prevažanju ranjenih vojakov iz frontne linije ohrani premnogim ranjenim življenje, je dejal armadni zdravniški oziroma kirurški general Kirk.

V Severni Afriki, je povedal kirurg časnikařev, je bilo prepeljanih z letali 14 tisoč ranjenecov v bolnišnice v zaledju in v Novi Gvineji so prepeljali vse ranjence na ta način.

Smrtnih slučajev je bilo v teh bolnišnicah v splošnem od dva in pol do tri odst., dočim je tekom zadnje vojne pomrlo v zaslih bolnišnicah 15% ranjenecov.

Seveda je pripisovati izboljšanje v tem oziru krvni plazmi, ki je danes na razpolago vojaškim zdravnikom v neposrednem zaledju fronte.

NEMŠKI DOLGOVI

Berne. — Ekonomski odsek Lige narodov je ocenil nemške dolgove s številkami, ki prehajajo v skoro astronomske nicle. Javni dolgovi Nemčije, pravi Liga, so sedaj šestkrat večji, kot so bili ob začetku vojne. Če se jih poda v številkah, izgledajo takole: — 200,000,000,000 mark.

Ameriški dolgovi pa tudi niso majhna zadeva in v številkah izkazujejo: 125,000,000,000 dolarjev.

Imenovan so bili: Fr. Biber za krajevnega vodja na Jezerškem, Ludvik Kloesch pa v Kranju; Obereder za predsednika okrožnega sodišča v Kranju, Pototschnig za krajevnega vodjo pri Sv. Križu, Seschko pa v Naklem; ravnatelj Pavel Schmid za okrožnega tiskovnega vodjo v Kranju; Schwandner pa za okrožnega propagandnega vodjo glavnega urada v Kranju.

Delje so bili imenovani za krajevne voditelje: Schwenig v Črnučah, Strauss v Selcah in Stiasky v Sori.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenian Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lapsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRAVE IN KANADO:
\$7.-; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.-.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno, nedelje in praznikov.
"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

ZAVEZNIKI NA SICILIJU

General Dwight Eisenhower, vrhovni poveljnik zavezniške armade v severni Afriki je v Washington sporočil, da so se zavezniške armade v petek ponoči zbrale na več krajih Sicilije. V vpadni armadi so Amerikanci, Angleži in Kanadci. Velike jate aeroplanov in bojne ladje so bombardirale in obstreljevale obrežne utrjene sovražnikove postojanke, predno so se zavezniški vojniki izkrcali.

Poročilo dodaja, da je bil pri izkrcanju očišči zračni odpor zelo močan in da so Nemci in Italijani razstrelili pristaniške naprave.

Ko so zavezniški enkrat na Siciliji, je za nje velika pridobitev, kajti bo bodo enkrat zavzeli celi otok, bodo vpadli v Italijo in sicer v Kalabrijo, ki se nahaja samo dve miljii čez morisko ožino s Sicilije.

General Eisenhower je takoj, ko so se zavezniške armade izkrcale na Siciliji, objavil oklic na francoski narod, ki se glasi: "Naznanilo narodu metropolitane Francije:

"Ameriško-anglesko-kanadske oborožene čete so danes prišle ofenzivo proti Siciliji. Zavezniški radio vas bo obveščal o vojaških razvojih. Zanašam se na vašo hladnokrvnost in na vašo disciplino. Nikar se ne prenežite, ko sovražnik pazi na vas. Vedno poslušajte, toda govorice naj vas ne zapeljejo. Prepričajte se skrbno o resničnosti novic, ki jih prejmete.

"S tem, da ostanete mirni in se ne izpostavite preganjanju s prezgodnjimi akcijami, nam boste mnogo pomagali. Kadar bo vdarila ura za akcijo, vam bomo sporočili. Do tedaj pa se ravnejte po naših navodilih, ki so: Ostanite mirni, varčujte svoje sile. Ponavljamo: Kadar bo vdarila ura za akcijo, vam bomo sporočili."

S tem je general Eisenhower francoskemu narodu sporočil, da se mu bliža dan osvobodjenja, da pa tudi o pravem času od njega pričakuje pomoč.

Poročilo ne pove, kje so se zavezniški izkrcali, temveč pove, da na več krajih.

Za posest Sicilije se bodo bili še zelo vroči boji, kajti tam se nahaja okoli 13 divizij, kakih 10 italijanskih, ostale pa so nemške.

Osiško vrhovno poveljstvo je vedelo, da bo prišel vpad, toda ga ni tako naglo pričakovalo. To je razvidno iz poročila, ki ga je objavila nemška časnikarska agentura devet ur pred zavezniškim vpadom na Sicilijo in ki pravi, da so se zavezniške ladje zato preplavljale po Sredozemskem morju, da se zavezniške utrjene armade odpočijejo, posebno pa še, da se u-maknejo iz območja nemških in italijanskih bombnikov.

Iz nemških in italijanskih radijskih oddaj je tudi mogoče sklepati, da tako hitrega vpada osiše ni pričakovalo. Tega menja je bil tudi generalni tajnik fašistične stranke Carlo Scorza, ker je pred dnevi poklical fašistične višje uradnike s Sicilije v Rim po navodila.

Vsled zelo živahnega gibanja zavezniških ladij, velikega bombardiranja raznih krajev na Siciliji in mnogih zavezniških izvidniških poletov je osiše moralo vedeti, da se nekaj pri-pavlja, toda propagandna je zopet razglasila, da zavezniške ladje prevažajo vojske, ker je prišlo že do več spopadov med ameriški in angleškimi vojniki.

V ponedeljek je tudi Mussolini zopet odprl svoja velika usta ter izrazil svojo bojazn, da bodo zavezniške armade skušale vpadati v Italijo. Zato pa je hotel ves italijanski narod navdušiti k največjemu odporu, češ, da bi bila Italija, ako bi bila poražena, ponižana na silo četrte ali celo pete vrste.

Tudi italijansko časopisje je opozarjalo narod, kaj ga čaka in je zatrijevalo, da se zavezniški ne bojujejo samo proti fašistični vladi, temveč proti Italiji in italijanskemu narodu in da bi zavezniška vlada zadavila Italijo politično, gospodarsko in vojaško. Zadnja trditve fašističnega časopisja pa je bila, da bo Italija, ako zavezniški zmaga, izgubila vse svoje kolonije, četudi bi namesto Mussolinijeve fašistične vlade dobila Italija liberalno demokratično vlado.

Vpad je prišel in takih vpadov bo še več. Temelji osiše se tresejo in se bodo zrušili.

Juzna Sicilija zasedena ...

(Nadaljevanje s 1. str.)

čez ozko morisko ožino, je veličansko delo, kajti vsaka ladja je morala pripiti do svojega pristanišča ali kakšnega drugega kraja ob obrežju določeno minuto. S sovražnimi ladjami ni prišlo do nobenega spopada. V daljavi je bilo videti samo nekaj italijanskih hitrih motornih čolnov, ki pa so naglo pobegnili, ko so zagledali veličansko zavezniško brodogojnico.

Majhne izkrcovalne ladje so z veliko naglico prevažale vojske in vojni material z velikih ladij na razne kraje na obrežju.

Vse te operacije so pod poveljstvom angleškega admirala sir Andrew Browne Cunninghama, ki je takoj naslednji dan obiskal skoro vse zavzete postojanke ob obrežju.

JANEZ NEDAM

JANKO N. ROGELJ

Bojak Janez Nedam živi v vsaki slovenski naselbini v Ameriki. Monavadi je poročen z Mico Skopuh. Vrata njegove hiše so vedno zaprta. Ljubi in pozna le samega sebe. Prijatelj je nima, svojega naroda ne pozna njegovega imena še ni za pisane med darovalci in prispevalci.

Janez Nedam je živ mrtič, mrtva veja na drevesu slovenskega naroda v Ameriki. Njegove roke so koščene, a prsti teh rok so podobni grabljam. Na njegovih ustnicah so besede: Samo meni, moja mera še ni polna. Joka zelo rad, ker to je njegova odkupnina in vstopnina. Hodi počasi, desno roko drži vedno v žepu, kjer stiska prestehte cente. Kadar mora plačati z rdečim centom, ga stiska toliko časa, da je Lincoln vroče kot hudiču v peku. Če plačuje z niklom, takrat je še hujše. Obraca in stiska ga toliko časa, da Indijanci pokaže jezik, pa ga še ne izda. Obrne ga na drugo stran ter ga še enkrat krčevito stisne, da pokaže jezik in vzdigne rep puklasti bufalo. Kadar daje denar, se mu roka vedno trese kot rep plice tresorepke. Za to njegov denar pada na tla, da ga pobira in daje v svet.

Mica Skopuh nosi s seboj vedno veliko ročno torbico. Koder hodi, poka in prsi. Nima oblike, nima jedi in ne denarja. Vse zataji pred ljudmi, kar ima. Nikdo je ne upa vprašati za dar, denar ali uslugo. Nezaupljiva je tako, da ima denar v nogavicih, katere prenaša kot mačka mlade.

Tako živita med slovenskim narodom v Ameriki rojak Janez Nedam in rojakinja Mica Skopuh. Kadar slišita ali čita o vojnih bondih in znakih, o darovih za Rdeči križ, o denarnih prispevkih za pomožno akcijo in za SANS, vijeta oči, migata z ušesi, krčita prste in odpirata usta kot mladiči v gnezdu. To jima ne gre v glavo, zakaj dajo drugi ljudje, ko njima tako manjka iz dneva v dan.

Nezaupljivost je vsakdanja vera obeh skopuhov. Nezaupljivost je glavni vzrok in izgovor, da ne izdasta rdečega centa za revne, trepče in umirajoče brate in sestre v domovini. Na prireditvah pomožnih akcij ne vidite ne enega ne drugega.

Če Janez zaide na tako prireditve, kritizira, ugovarja in domakuje, da je vsaka pomoč brez vsakega pomena. Tam se napije na račun drugih, če mu je le dana prilika. Potem pa joka od same žalosti, ker so ljudje dali toliko denarja v pomožno neumnost.

S prireditve pride domov takšen Janez Nedam, prepit in razburjen. Črno kavo pije in aspirin jemlje. Vleže se v posteljo, spati ne more, pred očmi ima še vedno govornika, ki je poudarjal potrebo denarnih prispevkov za uboge revne zemljane v zasluženi domovini. Z rokami odbija govornikove besede, godrnja in maši ušesa, toda vse to nič ne pomaga. Aha, saj ima še polno steklenico žganja v kleti. Zalije s šnopsom, da se mu zašibijo kolena, in da zaključijo srčni utripi v težki glavi. Pade na posteljo in zasnaja.

Doma je v Sloveniji. Svojo vas išče, stoječ na holmu, s katerega je bil tako lep razgled na hiše in gospodarska poslopja. Mane oči, da bi videl vsaj cerkveni zvonik, toda vse je zavito v dušni dim. Stopi v dolino, tja, kjer je stala zadnja hiša v vasi, prva pod holmom. Ozgan in cvileč pes se mu zapodi pod nogo in grize kot podivjan in krvaveč volk. Nasloni se na drevo in brca, toda se ne more otresti steklega psa. Pleza na drevo, pes skače za njim, toda posreči se mu doseči prvo vejo. Tam trenutno počije. Pa, o joj, kaj tam gleda! Mrtvo truplo visi raz veje, na kateri on počiva. Obraz mrtvega mu je kar znan in domač, tak je, kot je njegov brat, katerega slika visi v njegovi hiši. Strah ga prevzame, da odskoči s drevesa in drvi proti vasi. Iz-potakne se pače preko mrtvega trupla mlade žene. Vsa je razgaljena, a njegova desna roka oprizema njene prsi, oblite še s toplo, rdečo krvjo.

Njegova roka je krvava, vzdigne jo, od nje kaplje še topla slovenska kri. Tako krčevito strah ga zagrabi, da mu okamenijo tista roka, ki ni še dala centa za umirajoče v domovini. Izmučen se postavi na noge, pogleda obraz te mrtve mlade žene, v katerem je podoba tiste ga obraza, v katerem mu je

SONART REKORDI

Lepe Melodije!

St. M571 - Na Marjanca, polka
Kje so moje ročice
Marčka pogla - polka
Duquette University
tamburica orkester

St. M575 - Tereznika polka
Na planinah - valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSIK, Inc., 463 W. 42nd St., New York

pred leti mladostna ljubezen ponudila prvi poljub. To je menda hči moje prve ljubice, mu pravi vroč pogled.

Mudi se mu napreje, v vas bi rad, toda vasi ni, le duh po pogorišču mu sili v nos in usta. Pred njim se iz duna pokaže grozna in neverjetna slika njegove domače vasi. Razrušeno zidovje, polomljeno in ožgano drevo, groblja za grobljo se vrsti, kjer je včasih stala zidana kmetija. Diši po pečenem mesu, in tako ne diši meso domačih živali. Nekaj drugega mora to biti. Res se ni motil. Saj res. Tam v bližini so človeške kosti, katere ni uničil ogenj, katerega so podtaknili okupatorji Nemci in Italijani.

Proti žuborečemu potoku gre rojak Janez Nedam, da si izni-je tisto toplo slovensko kri, ki se je pričela ohlajati na njegovi desnici roki.

Toda čudo prečudno. Kri se ne da izniti ampak sili v male kožne luknjice. Kar čuti, da se kri mlade žene hoče združiti z njegovo krvjo, katero čudno poživila v njegovi desnici roki, da ni več okorna in neravna, ampak čuti silno in sigurno pomlajeno moč, da bi z vsakim zamahom uničil in strl sovraga pred seboj.

Še več. Polagoma začuti prelivajočo toploto okoli srea, ki tako nežno in božajoče obli-va mladičevje razsirjenih prsi, kot bi dihal zrak iz mladega snurečja, na katerega sije toplo pomladansko sonce, kot bi dihal čisti in opojni ozon. Ta čudotvorna sila se mu razlije po vsem telesu, da so njegova kolena močna in trdna kot stebri iz najtršega kamna.

Tako stoji velikan Janez Nedam pri žuborečem potoku, sam, nepoznan, poleg mrtve vasi njegovega rojstva. Njegova desna roka je čista, kri je izginila in naša pot do utripajočega srea.

Takrat pa stopi pred njega otrok, katerega obraz je bil podoban starcu. Trpljenje, groza in smrt so šli preko njegovega obraza. Začuden pogleda Janeza Nedam in pravi:

"Od doma sem šel danes zjutraj ter sem se izgubil v gozdu. Grmelno in pokalo je ves dan, da se nisem upal domov. Sedaj bi rad domov, toda naše vasi ne morem več najti. Pomagajte mi oče, lačen sem, noge me bolijo, leči me pečejo od dima, k materi bi rad, očeta pogrešam, sestrice in bratce bi rad,

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE

UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS IN STAMPS

RAZGLEDNİK

Pile Anna P. Krasna

SESTANEK NEWYORSKIH SLOVANK

Preteklo sredo smo prišle zapisnik. Predstavnice raznih skupaj žene in dekleta raznih organizacij so bile pozvane, da slovenskih narodnosti v New Yorku in smo imele tako lep večer, da je res vredno o njem zapisati nekaj stavkov.

Za ta sestanek smo se dogovorile med seboj ob priliki konference newyorškega vse-Slovenskega kongresa, katerega se je vršila 13. junija v Manhattanu Centru. Sestre Čehinje so rekly, da bodo one gostinje na tem prvem sestanku ženskega odseka vse-Slovenskega kongresa v tem mestu. Tako se je vršil sestanek v Češki narodni dvorani na Vzhodni strani.

Najim čehoslovanskim sestram gre vse priznanje v kolikor se tiče gostoljubnosti, zakaj napravile so nam kar nekakšno gostijo in imele so celo pianista, Mr. Tuma, ki je igral narodne in druge pesmi. A najbolj nas je vse navzoče ganila se-straska prijaznost, s katero so nas sprejele vrle teške žene in dekleta. Bilo je, kakor, da smo se medsebojno že davno poznale in iz besed onih, ki so bili poklicani k besedi, je bilo razvideti, da je ta prvi sestanek slovenskih žensk v New Yorku napravil globok vtis tudi na moške predstavnice vse-Slovenskega kongresa, ki so bili navzoči.

Pred pričetkom družabnega večera je bila kratka seja, katero smo otvorile s petjem ameriške in slovenske himne. Mrs. Libuša Motak je predsedovala in podpisana je vodila vse sem izgubil — v mojo vas me peljite!"

Tedaj pa se je odkrilo spoznanje v Janezovi pameti, da se je sklonil proti otroku, ki mu je bil podoben kakor njegov lastni sin. Tedaj je še le videl, da je otrok stal samo na eni nogi, a drugo je privzdigoval, ker je bil v nji velik črn trn. Fantek je sedel na beli vodni kamen in ponudil nogo s črnim trnom v podplatu. In Janez je čutil in spoznal njegovo prošnjo. Izdril mu je dolgi črni trn. In kaj se je zopet pripetilo? Rdeča skoro črna kri je udarila iz rane zopet na desno roko Janeza Nedam. Kri, topla, tekoča, sveža in živa slovenska kri, ki je iskala njegovega skopuha iz Amerike. To je prav ista kri, sorodna kri mlade žene, ki je bila hči njegove prve ljubice, kateri je obljubil pred svojo smrtjo v Ameriki, da ji bo pomagal z denarjem pred svojim odhodom v Ameriko, da jo poišči in ji ostane zvest do smrti.

"Oče, z vami grem v tisto vas, kjer ste vi doma". (Nadaljevanje na 4. str.)

Ladjo "Normandie" bodo kmalu dvignili

New York. — Francoska ladja Normandie, ki je stala 59 milijonov dolarjev in je bila ena od najrazkošnejših parnikov pred sedanjo vojno, še vedno leži nagnjena na svojo stran v reki Hudson, pri 48. cesti, toda mornariške oblasti so te dni izjavile, da bo ladja, ali kar je od nje ostalo, ko je nastal na njej požar v febru. arju lanskega leta, kmalu dvignjena iz vode in potem preurejena v transportno ladjo.

Ko je ameriška mornariča prevzela ladjo pod svojo oblast, je bila nazvana z novim imenom, USS Lafayette. Poprva ladje bo stala 20 milijonov dolarjev.

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADJEREJSTVO ... POLJEDELSTVO

The Garden Encyclopedia

Cena knjige:

\$3.50

V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani — 750 sli-k

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnoge NOVE nove ilustracije!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Ni vsehkih besed — vse je jasno, razloženo, uporabno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Združeni narodi potrebujejo ves odvisni živež, ki ga je mogoče pridelati v Ameriki. . . Vsak lahko nekoliko pomaga, ako mu je mogoče letos obdelati VICTORY VRT

Pripravite se za to delo že sedaj!

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM—KAR ŽELITE PRIDELATI: 10,000 člankov vam podrobno poveda vse o vrtinarstvu, o saditvi in sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta. Najnovejša pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE: nova metoda za umetovanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine cvetlic! — Abecedno kazalo vam pove takoj, kar želite. Priročnik za vsako potrebo v Združenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtinarstvu, ki ga čenijo vrtarški izvedenci.

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE

Special znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini George W. Barnwell

Podlaga za mehnično znanje st morete dobiti v to knjigo. Ta velika knjiga popisuje in v slikah pokaže temeljna dela mehanika. Razložil vse natanko, kar mora znati najboljši mehanik. Popisuje uporabo vsakega stroja, orodja in merila, načrte (blue prints) 1000 slik in risb. 578 str.

Cena \$1.98

Ne gleda na to, ali ste že počeli. Vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. NAROČITE JO DANES!

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 WEST 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

SPISANA V ANGLEŠKEM JEZIKU

Visoška kronika

ROMAN — Spisal Dr. IVAN TAVČAR.

26

Drugo jutro je bil oče mirnejši. Njegova govornica je pričala, da mu je nekaj pomirilo razburjeno notranjost. Ko sem pristopil k njemu, mi je ukazal sesti, in takoj sem vedel, da mi bo nekaj povedati, česar mi do takrat še ni bil povedal. R. s je pričel govoriti in dolgo je govoril:

"Ta iz Loke me je potolažil. Povedal mi je, da mi še ni tobaupati nad večnostjo. Kar pa mi je naloženo, to se mora zgoditi, ker bi sicer ne postal deležen usmiljenja, katerega sem s'no potreben. Kar ti bom naložil, izpolni, Izidor, če hočeš pomagati očetu, ki se bo prav kmalu selil s sveta."

Zapriseči me je hotel, da izpolnim njegovo voljo; zahteval pa je, da naj priideh pri svetem evangeliju. Pripravljen sem bil priideh, a priideh sem hotel le pri Bogu in božji porodnici Mariji. S starim možem, ki mi je bil oče in ki je umiral, sem se prepiral. Naposled sem odnehal v toliko, da sem prisegel pri Bogu, pri Materi božji in pri svetem evangeliju. Ta popustljivost je bila velika pregreha in komaj upam, da mi bo pri zadnji sodbi odpuščen!

Nato je oče nadaljeval takole:

"Da vse veš in da ti ne bo treba ničesar ugibati, ti bom povedal tole. Stranoval se boš svojega očeta, a kar se je zgodilo, se je zgodilo in Valentin Trubar mi je naložil, da ti moram odkriti vse. Da bom težko umrl bi ti itak opazil, in naj sem ti prikrival svoje hudobno življenje ali ne. Gospod Valentin je ukazal — torej poslušaj!

Na svet sem prišel nekje v Poljanski dolini, kraja ti ni treba vedeti. Ali sem imel zakonskega očeta, ne vem; poznal ga nisem. Kolikor se spominjam, sem živel pri materi, ki je služila v gradu na Brdu pri gospe Doroteji Suzani. Kar se spominjam, sva bila z materjo v evangelijski cerkvi, ki je bilo na Brdu zbirališče najpobožnejših služabnikov svetega evangelija. Ti so nam oznanjevali čisto božjo besedo ter nam kazali pravo pot do nebes.

Ko sem bil star dvanajst let, je zaukazala ljubljanska gosposka gospe Doroteji Suzani, da mora z Brda. Mater in mene je vzela s sabo ter se naselila v nemškem mestu, ki se mu pravi Nuernberg. Tam sem se v svetem evangeliju še bolj uvrstil, ali žalosten sem, da pozneje nisem živel po njem. V dvajsetem letu moje starosti je gospe Doroteja Suzana umrla. Kmalu za njo je umrla tudi moja mati, tako da sem bil sam na svetu. Potem sem se klatil okrog in se seznanil z mnogimi malopridneži. Ko se je šved vtaknil v nemško vojno in ko je gospod Wallenstein klical ljudi pod svojo zastavo, sem se oglasil pri cesarskih. Silno mlad sem bil že v batalji pri Lutetenu, kjer je padel švedski kralj in naš general grof Papenheim. Nato pa sem vihal po Nemčiji okrog ter se udeleževal bitk, ki so bile res lepe.

Pri mojem oddelku je služil tudi Lukež. Kako je prišel k nam, kod se je vlačil poprej, ne vem. Po tem ga tudi nikdar nisem popraševal, kakor me on ni izpraševal, kje sem se klatil poprej jaz. Slučajno se je pokazalo, da sva rojaka in da sva oba iz te doline. Od takrat sva skupaj držala ko dvojčka. Bil je boljši od mene; pil ni, igral ni in za ženske ni maral, česar o sebi ne trdim.

Živeli smo dvoje življenje. Vojškovali smo se za vero pa vere ni bilo v cesarskih, ne v švedskih vrstah. Gorje mu, kdor je prišel pod naše orožje! Človeško življenje ni veljalo več kakor jabolko, ki ga sklatiš z drevesa. Požigali smo, jemali smo, kjer smo kaj dobili; prebivalstva nismo pobijali, če se ni branilo; ženekam smo delali vsako krivico; otrok nismo morili, pač pa so take reči uganjali oni iz Brandenburga in oni z Ogrskega. Živeli smo, da si je moral Lukež od veselja meti roke, ali na smrt nismo prav nič mislili. Jedli in pili smo in kocke smo metali, dokler ni hudič vzel vsega, kar smo bili naplenili v polju in kar smo bili naropali po seliških. Da, divje življenje smo živeli! In to življenje mi sedi sedaj na tilniku, da težko umiram! Verjemi mi, da težko umiram."

Nekoliko se je oddalnil, izpil nekaj vode, potem pa je zopet nadaljeval:

"Ko so bili zabodli gospoda Wallensteina, smo prišli pod grofa Gallasa. Ta kapitan je rad pil in ni skrbel, da bi bilo kaj v skladiščih. Zatorej smo večkrat trpeli lakoto, tako da sva se ga z Lukežem naveličala in da sva v tihi noči odrinila k Švedom. Tam je tedaj zapovedoval vojvod Bernard, ki se je imenoval po nekem nemškem mestu, katerega ime mi je uslo. Bil je hudič v človeški podobi, a vem, da ni veroval ne v hudiča, še manj v Boga. Podil nas je od batalje do batalje; ena je bila čednejša od druge. Dobro smo živeli. Vsakemu, naj je bil papist, najsi je bil protestant, smo vzeli zadnji vinar. Res, bili so časi, katerih se jezdec rad spominja! Od Bernarda smo prestopili pod Torstensona, ki je vselej vedel sovražnika zagrabiti na pravem mestu. Pa je bil hud gospodar, ki te je za najmanjšo reč izročil profosu, da si v hipu stal na lestvi pod vislicami in da so ti sapa vzeli prej, ko si misliš. Vse to ni ugajalo na meni, ne Lukežu. Pri Jenikovu na Pemschem smo premlatili cesarske in jih na tiščo položili v travo. Midva z Lukežem sva imela srečo, da sva dobila v pest cesarskega generala. Še danes dobro vem, da mu je bilo ime Hatzfeld. Da sva mu izkazala pardon, je nama moral položiti sto težkih zlatov, katere sva pošteno delila. Oddelje se pričena moja nesreča. V ta rumeni denar sem se zagledal in polastila se me je lakomnost. Teh petdeset rumenjakov sem spravil v usnjato možno in jo nosil na vrvič okrog vratu, tako da je bila skrita in varna pod mojim kirasom. Ravno zategadelj mi je takšno dobro ostalo v spominu, da je bila batalja pri vasi, ki so jo imenovali Jenikov. Mošnjja je od tedaj s plenom in ropom postajala težja in težja in obilo krat mi je ožnila kožo, ko smo se v skoku podili nad cesarske. Pa tudi Torstensona sva se z Lukežem nasitila. Prestopila sva v vrste Baniera, ki tudi ni bil dosti prida. Zatorej sva jo prav kmalu od njega odkurila ter se zopet vdinjala pri cesarskih, kjer je bilo manj štrapaca in več menaže. Prej sva se vojskovala za sveti evangelij, sedaj zopet za sveto ka-

Časopis vojnih ujetnikov

Nova periodična publikacija ameriškega Rdečega križa pod imenom "Časopis vojnih ujetnikov," bo odslej prinašala informacije o dobnosti vojnih ujetnikov in postopanja z njimi, kakor tudi o korakih, ki so podvzeti da se jim približi več ugodnosti in neke potrebščine samo potom Rdečega križa. Ta publikacija se pošilja brezplačno sorodnikom članov vojske, mornarice in trgovske mornarice Združenih držav, kakor tudi sorodnikom ameriških civilnih internirancev za katere se je uradno sporočilo, da so v rokah sovražnika.

V tem časopisu bodo dobili sorodniki, ki so v skrbah, odgovore na mnoga vprašanja. Pogodbe o postopanju z vojnimi ujetniki, kakor tudi omeljivje vezi med vojnimi ujetniki in njihovimi družinami, bodo objavljeni.

Prikazani je trud Rdečega križa za olajšanje težkoč vojnih ujetnikov kakor tudi njegova obveza da hoče v bodoče pošiljati hrano, obleke in druge potrebne stvari. Te potrebščine gredo v Ženevo, odkod jih deli Mednarodni Rdeči križ. Člani odbora periodično obiskujejo vojna taborišča in pazijo, da ujetniki dobijo te potrebščine.

Potrebe vojnih ujetnikov so samo eden od mnogih problemov pomorne akcije, s katerimi se sedaj bavi Rdeči križ. Pomagalo se je tudi žrtvam nesreč, ki so uničile velike pokrajine te spomladi. Čeprav se poplave naredile največ nesreč, je bilo še 16 drugih uničevalnih dogodkov v maju, ki zadevajo 21 držav. 264 javnih uslužbencev Rdečega križa je vsega skupaj pomagalo v krajih kjer so bile poplave in drugje, kjer so se zgodile nesreče v mesecih maju in juniju. Nesreče, ki so se zgodile zraven poplav, so požar v gozdu, eksplozija v rudniku, eksplozija v tovarni, železniška nesreča, nekaj tornadov, veternih neviht in drugih vremenskih nezdod.

Voda je poplavlila 3,000,000

Knjiga je posebno privlačna kot darilo za mladeniča, ki se zanima za naravo

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živali na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigo bral s velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano. Prvotno je bilo namenjeno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjič izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajnem prisluha POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJAČINE. Knjigo bo z užitkom bral lovec, ker navede in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so poplanske živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednje ribič, ker so v knjigi našteje VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH. Poleg poljudnega popisa in priporočila vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesavce, ptice, rabe, kačje in živali, ki so ravno tako na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno s slatimi črkami.

POMISLITE, TO KNJIGO LAHKO DOBITE SEDAJ ZA CENO:

Sedaj \$3.50

Naročite pri:

KNJIGARNI Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
New York 11, N. Y.

aktov zemlje, uničila ali poplavlila 15,000 hiš, in prizadela 43,000 družin s povprečno štiri člani. Več kot 25,000 od teh je dobilo nujno pomoč od Rdečega križa.

Pet vagonov semenskega krompirja, kar zadostuje za eno zimno za 15,000 družin, in 30,000 paketov vrtnih zelenjavnih semen je bilo razdeljeno žrtvam v državah Illinois in Missouri, zgodaj v mesecu juniju V vsakem paketu je bilo dovolj zelenjavnih semen da se zasadi družinski vit v veličini od pol akra. Razdelitev takih paketov, kar Rdeči križ dela že nekaj let, daje možnost žrtvam nesreč v poljedelskih krajih, da si približajo sami svojo hrano v najkrajšem času.

Rdeči križ pomaga v nesreči kolikor le more; uslužbenici Rdečega križa proučijo vsaki slučaj posebej. Hiše se popravlja ali pa zopet sezidajo. Delavcem se zopet pribavi izgubljeno orodje. Kmet lahko dobi konja in plug. Namen Rdečega križa je, da se žrtvam nujno vpostavi sredstva za vzdrževanje, da se občestvo čim prej povrne v normalno stanje.

MEDNARODNI PIKNIK

Preteklo nedeljo je v Flushing, L. I. priredila velik mednarodni piknik organizacija L'Unita del Popolo Fratellanza Giuliana, lodge IWO 2611, čije predsednik je tržaški Slovenec John Michalich.

Na tem pikniku so bili Francozi, Španci, Italijani in tudi drugi narodi. Bili pa so tudi v velikem številu Slovenci iz tržaške okolice, iz Primorja in Istre.

Med drugimi sta nastopili Slovenki Miss Ann Kopic in Miss Olga Turkovich, ki sta zapeli tri slovenske pesmi, zatem pa še Miss Kopic eno angleško. Miss Turkovich pa eno špansko pesem. Oba pevki sta želi velikanski aplavz.

Organizacija, ki je priredila ta piknik, se iskreno zahvaljuje obema dičnim pevka za njuno krasno petje.

Bolgarska policija in vojski v boju z "močnimi skupinami teroristov"

Washington, 7. julija, ONA. — Brzojavka iz Budimpešte v nemškem jeziku, namenjena časopisju pod kontrolo osištca, pravi, da je bolgarska policija razpršila močno skupino "teroristov", ki so poskusili poškodovati različna važna industrijska podjetja v Plovdivu. "Policija in teroristi so se ljuto obstreljevali in streljanje se je nadaljevalo tudi še potem, ko je prišlo vojaštvo politični na pomoč," poroča ta radio brzojavka v kodu, zabeležena od monitorjev Zedinjenih držav. "Precej teroristov je bilo ubitih, a pet jih je bilo ujetih. Ker jih je ostalo, so se razpršili in pobegnili; za seboj so pustili precej orožja in municije."

ŠE NA MNOGA LETA

Ivan Zupan, urednik Glasila KSKJ, je pred dnevi obhajal svoj 68. rojstni dan. Želimo mu, da bi nekal še mnogo zdravih in zadovoljnih let. Te dni je dobil tudi veselo vest iz St. Louis, Mo., da je postal prvič stari očka. Pri njegovem sinu Vinkotu so namreč kupili zalo hčerko, katero so krestili za Barbaro. Vinko je poslovodja pri veliki firmi Famous Barr Dept. v St. Louisu. Torej gredo tudi tukaj naše iskrene čestitke. Na 19. julija bo minilo 40 let, kar je Ivan Zupan stopil na svobodna ameriška tla.

Kaj je slava? — Slava je zgolj počasen razpad, ki končno dočela izgine. — Tilton. Edini pozrešek nature je — človek — Gilbert.

JANEZ NEDAM

(Nadaljevanje s 2. str.)

Tedaj pa je Janez Nedam začutil brezmejno bolešč malega fantiča. Zagorelo je v njem brezobzerno hrepenenje, da bi pomagal osamelim otroci.

"V Ameriko bova šla, tam sem jaz doma."

Otrok ga je pogledal s posečim pogledom, nasmejal bi se rad, toda lačna usta se niso mogla smeati. V vodo je pomočil razbolelo nogo ter rekel skozi zobe: "V Ameriko!"

Potem pa je gledal velika Janeza Nedam z celikimi na pol ugaslimi očmi, iz katerih je davela solza za solzo.

Takrat pa je govoril otrok, kakor starec, ki je že vse slišal o daljni obljubljeni deželi, kar mu je pripovedovala njegova stara mati, ki ni nikoli videla obljubljene dežele. Govoril je takole:

"Vi niste oče, vi ste tisti lepi stric iz Amerike, ki ste pozabili na staro mambo, ki je prejo-kala noči za vami ter umrla oni dan, ker ji je zmanjkalo kruha in zdravja. Vi ste tisti stric, ki ste pozabili tudi svojo domovino, prelepo Slovenijo, stric, z vami ne grem, ker ste zatajili svojo lastno kri, vi ste kakor črni trn, katerega ste izdri iz moje noge. Če so vsi naši strici v Ameriki tako trdosrčni, tako kruti in nečloveški, potem naj pogori sleherna vas v Sloveniji, naj izgine naš rod, kajti narod, ki nima sočutja in usmiljenja v sreih svojih bogatih ameriških stricov, mu ni so-jeno živeti več, naj gre v grobove, da ga zemlja pokrije. Kri ni voda! In, če imate v Ameriki vodo mesto krvi, kakor jo je imel lepi stric, ki je pljunil na prvo ljubezen moje stare matere, potem bomo mi umrli a vašo vodo bo posušilo skopo ameriško bogastvo. Kri naše krvi pa bo živela v spominu usmiljenih src in sorodnih duš. Zbogom, stric, jaz pa si poiščem mojo vas na pogoriščih, grobljah in grobovih naših iskrenih očetov in mater, ki so ljubili to z žulji obdelano slovensko zemljo, katero so napojili s svojo ljubečo in toplo krvjo, da jim bo lahka, krotka in hladna v poslednjem smrt-

V BLAG SPOMIN PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA DRAGEGA SINA

William Kaluza

ki je preminul

12. JULIJA, 1942.

Zapustil si nas v najlepši mladinski dobi, star komaj 28 let in odnesl so te v prerani grob. Ni dneva, ne ure, ne minute, da bi nam ti ne bil pred našimi očmi; nismo te pozabili in si vedno brišemo solze.

Luna in zvezde ti svetijo, ptički ti pojo in rožice ti cveto, ti pa tam v grobu spiš in se več ne prebudiš.

Večni mlr ti naj bo, spavaj prav sladko.

V raju se bomo zopet srečali, kjer bomo uživali večno srečo.

Ljubi William, za teboj žaluje-

Jo —

Tvoja žalostna mati, oče in bratje Joe, Rudolph, Anthony, Frank in sestre Mary, Mildred, Frances in Anna.

Rixford, Pa.,

v juliju, 1943.

nem spanju. Na tej, s krvjo oprani zemlji, pa bo rastele nov slovenski rod, ki bo imel kristalno čisto slovensko kri, katero bo poštna in domača zemlja tako priklenila na sebe, da ne bo potreba mladim sinovom in hčeram zato potovati v obljubljeno deželo, da jim bo zvo-denela slovenska kri."

S šepajočim korakom je stopil otrok proti pogorišču rodne slovenske vasi, da si vtisne v spomin nepopisno tragedijo krvaveče in požgane Slovenije. Velikan Janez Nedam bi rad stopil za njim, toda desna roka je zopet trda in okorna, kolena in hladna v poslednjem smrt-

jo besede: "Stric, z vami ne grem, ker ste zatajili svojo lastno kri, vi ste kakor črni trn, katerega ste izdri iz moje noge."

Žejen je, rad bi pil vodo, toda kar ne more do nje. Pripogiba se, vroeč mu je, stopil bi rad preko potoka, vse mu je odpovedalo, še govoriti ne more več. Zavpil bi rad za otrokom, da naj se vrne, toda nobenega glasu ne more spraviti iz grla, trese se po vsem životu; smrtna groza ga je prevzela, poti se, da lije pot raz čela.

Rojak Janez Nedam se je prebudil. Usta ima suha, glava je težka in velika, oči vode-ne, okoli ledic ga nekaj ščiplje a pred njim so odigrane sanje iz domovine.

Žena Mica Skopuh pripravljaj zajtrk v kuhinji. V kuhinjo stopi kot skesan grešnik, mane zaspane oči in pravi:

"Tega je dovolj, Mica, tisti denar, ki ga imava v nogavica-h, naj gre za vojne bonde, nekaj za Rdeči križ a pobaziti ne smeva tudi na naše ljudi v domovini, za katere se danes briga JPO SS in SANS."

Mica ga je pogledala ter vprašala:

"Janez, ali si pijan, ko tako govoriš?"

"Nič pijan, Mica, ampak tako se mi je sanjalo, da bo kar tako prav, kakor sem ti rekel," resno pripoveduje mož in končno dostavi: "V sanjah sem bil v Sloveniji, in kaj se mi je sanjalo, ti bom že povedal, in potem boš tudi ti rekla, da imam pošteno prav. Je že čas, da se več ne pišem Janez Nedam, ti pa še manj Mica Skopuh"

In tako se je zgodilo, da danes oba podpirata naše pomož-ne akcije. Da bi imela mnogo posnemalcev.

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskova-ti proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko po-maga pobiti sovraži-ka, ako kupuje WAR BONDE in ZNAM-KE redno.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York City

Andrej Ternovac

Spisal Ivan Albreht

Cena 50 centov

Belfegor

Spisal Artur Bernede

Cena 75 centov

Filozofska zgodba

Spisal Aloja Jirasek

Cena 50 centov

LETOS IZŠLA

Ko smo šli v morje

briskosti

Spisal Rev. K. Zakrajšek

Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal limanice in sanjke in pripravil "strup" za Jugoslovane in njihovo državo še dolgo prej kot jo je napadel.

Knjiga je v platnu vezana in ima 207 strani.

Cena \$2.—

Listki

Spisal Ksavar Meško; 144 str.

Cena 70 centov

Bodoči državljani naj naročijo

knjižico —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vse pojasnile in zakonit za naseljenca.

Cena 35 centov

Malenkosti

Spisal Ivan Albreht

Cena 75 centov

Pingvinski otok

Spisal Anatole France

Cena \$1.—

Veridicus

Spisal Pater Kajetan

Cena \$1.—

Zločin in kazen

Spisal F. M. Dostojevski

DVA ZVEZKA

Cena \$3.—

Živi izviri

Spisal Ivan Matičič

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani

V platnu vezano

Cena \$2.—

Državlanski priročnik

(V slovenščini)

Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.

Cena 50 centov

POUČNI SPISI

Angleško Slovensko Berilo

(F. J. Kern) — Vezana knjižica

Cena \$2.—

Govedoreja

Spisal R. Legvart, 145 strani s slikami.

Cena \$1.—

Knjiga o dostojnem vedenju

111 strani.

Cena 50 centov

Mlekarstvo

Spisal Anton Perc, 8 slikami, 168 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošno.

Cena 50 centov

Obrtno knjigovodstvo

258 strani, ezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stav-bno, umetno in strojno ključavničarstvo ter telesolivarstvo.

Cena \$1.—

Ako naročite knjigo, priložite k naročilu U. S. oziroma Canadian Money

Order za omenjeno svoto. Manjše svote, lahko pošljete v U. S. zrnkah po 2.

oziroma 3 cente.